

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA

Številka: 06264-1/2017/12 22099
Datum: 20.7.2017

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD APRILA DO JUNIJA 2017

Na podlagi Smernic za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 potrdi senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju april - junij 2017.

- Komisija je pri preverbi spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od aprila do junija 2017 evidentirala (na podlagi lastne pobude oziroma na podlagi prejetih prijav) 24 zadev ter obravnavala oziroma zaključila 30¹ zadev in v 1 primeru ugotovila dve kršitvi določb ZIntPK s področja nasprotja interesov, v 22 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 5 zadev odstopila pristojnemu organu, 2 zadevi pa je zaključila s pojasnilom prijaviteljem.
- Komisija v obdobju od aprila do junija 2017 na področju nasprotja interesov ni uvedla nobenega prekrškovnega postopka, je pa enega zaključila (1 odločba o prekršku, s katero je bil kršitelju izrečen opomin).
- Komisija je v omenjenem obdobju izdelala 35 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna

¹ Številka predstavlja vse rešene zadeve med 1.4. in 30.6.2017, tudi tiste ki so bile prejete pred 1. aprilom 2017.

oseba dolžan zasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane² in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbenke, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz

² Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela Smernice za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodeneja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK. Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov zaradi zagotavljanja enotne prakse praviloma vodi pooblaščenka za nasprotje interesov. V primeru, da se v zadevah, zaključenih po prvem odstavku teh smernic, ne uvede prekrškovni postopek, mora pooblaščenka uradna oseba prekrškovnega organa o tem obvestiti senat komisije, ki odloči o morebitni izvedbi postopka po 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnava je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitvi ali zavrženju izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodisi čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca aprila do junija 2017 evidentirala 24 novih zadev s področja nasprotja interesov. 22 zadev je bilo evidentiranih kot prijave nasprotja interesov, 1 je bila odprta na lastno pobudo, 1 zadeva pa je bila vodena kot nezdružljivost funkcij.

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od 30 zaključenih zadev v tem obdobju je bilo 6 zadev obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer je bilo v enem primeru ugotovljeno nasprotje interesov oziroma kršitve predpisov s tega področja, pri ostalih pa kršitve niso bile identificirane.

(iii) Ugotovljena kršitev

Komisija je v zadevi 06212-15/2016 med drugimi presojala tudi nasprotje interesov občinskega funkcionarja in ugotovila, da se je župan, s tem, ko sicer ni aktivno sodeloval v postopku odločitve o financiranju društev na občinskem svetu, je pa podpisal dva sklepa o financiranju društev, s katerima je kot župan poskrbel za izvajanje odločitev občinskega sveta glede financiranja subjektov, med katerimi je bilo tudi društvo, katerega zakoniti zastopnik je župan, znašel v okoliščinah nasprotja interesov. Pri uradni osebi se zasebni interes kaže v tem, da je kot župan omogočil premoženjsko korist »svojemu« društvu, na način, da je podpisal omenjena izvršila sklepa, s čimer je omogočil dodelitev finančnih sredstev. Identificirani zasebni interes funkcionarja je pri tem, glede na to, da ni sodeloval v predhodnih odločitvah občinskega sveta in je le podpisal zaključna »izvršilna« oziroma izvedbena akta, tako ustvarjal najmanj videz nepristranskosti oziroma objektivnosti. Izkustveno je namreč zelo verjetno, da bo taka (uradna) oseba delovala v prid subjekta, s katerim ima poslovne stike, s tem pa bo dala prednost svojemu zasebnemu interesu, ki se v tem primeru, kot rečeno, kaže kot premoženjska korist za »njegovo« društvo.

(iv) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 24 zadev, pri čemer je v vseh primerov prišlo do zavrnitev, saj iz prijav bodisi niso izhajali resni sumi kršitev določb ZintPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov oziroma nasprotja interesov ni bilo moč utemeljiti. Med drugimi v dveh primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker sta od opravljenih spornih uradnih dejanj uradne osebe minili več kot dve leti, v dveh primerih pa obravnavana oseba ni imela statusa uradne osebe.

(v) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

Zaradi kršitve 38. člena ZIntPK v obdobju med aprilom in junijem 2017 nov postopek o prekršku ni bil uveden, je pa pooblaščen uradna oseba enega zaključila z izdajo odločbe (opomin).

(vi) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od aprila do junija 2017 je komisija izdelala 35 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

* * *

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi: Boris Štefanec (predsednik) in dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika) je na 23. seji dne 20.7.2017 soglasno potrdil pričujoče poročilo.

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.

Boris Štefanec
PREDSEDNIK

